

Рецензия

От проф. д-р Цекомир Воденичаров, д.м.н.

Относно: Конкурс за заемане на

академичната длъжност „Професор” в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.4 ”Обществено здраве” и научна специалност ”Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” за нуждите на Катедрата по Здравна политика и мениджмънт, Факултет по обществено здраве при Медицински университет - София, обявен в ДВ, бр. 12/13.02.2015 г., с единствен кандидат доц. Златица Георгиева Петрова, дм.

Представените от доц. Златица Георгиева Петрова, дм документи, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника на МУ - София за неговото прилагане, са одобрени от Комисия по допускане до конкурса.

1. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Доц. д-р Златица Георгиева Петрова завършва Медицински факултет - София към Медицинска академия с отличен успех през 1979 г. Работи последователно като лекар-ординатор в хирургично отделение МБАЛ-гр. Лом, асисент и главен адм. асистент в Катедра по анестезиология, реанимация и интензивно лечение МА-база 2 София, където работи 15 години. От 1992 г. кариерното израстване на кандидатката показва постъпателно възходящо развитие в областта на общественото здраве и управление на здравеопазването, съответно на нарастваща компетентност

и професионален опит като зам.министър и гл.секретар в МЗ, зам.директор Експомед-МЗ, директор последователно на няколко дирекции в ЦУ на НЗОК, доцент във ФОЗ-София, изпълнителен директор на Изпълнителна дирекция за медицински одит МЗ. Има придобити три специалности: Анестезиология, реанимация и интензивно лечение, Клинична токсикология, Социална медицина и обществено здравеопазване. Кандидатката завършва докторантура в периода 2003-2006 г. и същата година защитава дисертация на тема „Медицинският одит-основен подход за осигуряване на качеството”. През 2006 д-р Златица Георгиева Петрова получава образователна и научна степен ”доктор”, а през 2010 г. ВАК и присъжда научното звание доцент към ФОЗ на МУ София. През целия период на своето развитие доц. Петрова се специализира и квалифицира в различни области на медицинското познание и здравния мениджмънт. Основни насоки в нейното професионално развитие и дават обучението и специализациите в Япония по здравна администрация, АОК-Германия по здравно осигуряване, Медицинска квалитология и медицински одит в Англия, както и редица курсове на Световна банка, проведени в България.

Доц. Златица Петрова е член на БЛС, Научното дружество по анестезиология, Националното сдружение по здравна политика и мениджмънт и на други професионални асоциации.

Пълната справка за експертната и консултантска дейност на кандидатката е впечатляваща. Член е на няколко съвети към МЗ: била е член на Висшия медицински съвет от квотата на НЗОК, Съвета по стандарти, Висшия акредитационен съвет и други.. Участва в разработката на над 40 здравнополитически и нормативни документи на МЗ, НЗОК, БЛС – стратегии, концепции, доклади, наредби, становища, част от които са приложени в представените от кандидатката документи. В периода през 2001-2003 г е била ръководител на 2 работни групи по

«Осигуряване на качеството и медицински одит» и «Здравно информационни стандарти» по проект на Световна банка. През последните две години -2014, 2015г, участва в разработването и реализирането на три проекта - 2 по програма «Административен капацитет» към ОПАК и медицински стандарт «Индикатори за качество» към проект на МЗ.

2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

2. 1. Количествени характеристики на научната продукция

Публикуваните научни трудове на доц. Петрова са общо 154, от които след придобиване на научното звание „доцент“ – 56. Те са структурирани по следния начин: участия в учебници и монографии - 8 броя, публикации в които е първи автор – 126, публикации в чужбина – 7 бр. Доц. Петрова има внушителен брой на документирани цитирания на трудове – общо 239, което илюстрира, че тя се явява безспорен авторитет в областта на управлението на здравеопазването и особено на качеството и медицинския одит.

Представените научни трудове са доказателство за високата компетентност на кандидатката и за широкия тематичен спектър на нейните научни интереси в областта на здравния мениджмънт, здравната политика, медицинската квалитология (теорията на качеството), методология на медицинския одит, организация на лечебния сектор и др.

Като се има предвид дългата научна практика на доц. Петрова, не бива да се пропуска и преподавателската и дейност, както и участието и в многобройни проекти, които са завършени успешно. Впечатление правят и доказателствата за 3-те рационализации в областта на клиничната медицина, както и приложените методики, концепции и становища, с които авторката е участвала в практическото управление на

здравеопазването и здравната политика. Доц. Петрова е научен ръководител на двама докторанти.

Оценката на научната продукция на доц. Зл. Петрова е основно фокусирана към периода след нейната хабилитация. През този период на научното си развитие кандидатката се представя с 56 реални публикации, посочени по-горе, както и 3 монографии, един семантичен речник, в които е първи автор, и Бяла книга за българското здравеопазване, където е част от авторски колектив. Публикациите на кандидатката са направени в авторитетни наши и чужди научни издания.

Динамиката на публикационната активност на кандидатката са постъпателно нарастващи с пик през последните десет години, което говори за целенасочено и добре планирано научно и кариерно развитие.

Представени с резюмета са 47 доклада от научни форуми. Независимо от факта, че не се рецензират те дават представа за научната активност и широтата на интересите на доц. Зл. Петрова, представяйки я пред медицинската научна общност у нас като активен и непрекъснато търсещ изследовател с научно приложими разработки, които са факт и присъстват в законовата и нормативна база на здравеопазването.

2. 2. Характеристика на научната дейност на кандидатката

С участието си в осемте учебници и монографии (5,2% от целия обем на научното творчество) доц. Петрова акцентира, че в развитието на обществената здравна система независимо от правно нормативната регламентация на реформираното здравеопазване и конкретните модели за управление и финансиране, се наблюдават няколко основни проблема: недостиг на финанси и качество на медицинските услуги, проблеми на управлението на ресурсите, процесите и резултатите; проблеми в човешкия фактор, дехуманизация и девиации в отношенията лекар пациент, социални дефицити на прехода; и т. н. Във всяка от своите монографии авторката предлага и адекватни решения за преодоляване на дефицитите и

проблемите, най-вече в областта на подобрен контрол и ефикасен и ефективен медицински одит и управление на качеството. Всички учебни пособия и монографии се използват масово в учебната практика на специализанти, студенти и докторанти. Сред тях ще изтъкна като особено важни за здравния мениджмънт и икономическото управление в здравния сектор, монографиите за осигуряване на качеството в здравеопазването, за икономическото управление на доброволните здравноосигурителни фондове и книгата посветена на управлението на здравеопазването. Доц. Петрова е водещ автор на първия у нас семантичен речник с дефиниции от теорията и практиката на общественото здраве в България. Този семантичен речник има оригинална познавателна стойност и е особено полезен за учебната дейност на факултетите по общественото здраве.

Научните статии и участия в конференции и конгреси съставляват 94,8% от общия обем на научните трудове и в тях е отделено основно внимание на изследването на рискови фактори за успешното управление на здравеопазването като миграционните процеси сред медицинските кадри, дефицитите на качеството на здравния продукт, проблемът за правата на пациентите в здравеопазването, мониторинга на качеството, системата на медицински одит, природата на медицинските грешки и т.н. Ще отбележим и отразяването на проблеми на болничната помощ в условията на съвременното здравеопазване.

Обобщено, в научната продукция на доц. Златица Петрова се разглеждат актуални и значими въпроси на познанието и практиката в общественото здраве. Приносите и достойнствата на научните трудове на кандидатката са главно в следните насоки:

За първи път в България чрез модерен системен подход е разработена методика за „Сборна оценка на качеството в болничната помощ” и е създаден Модел за осигуряване на качеството и медицинския одит. По този начин доц. Златица Петрова се изявява като водещ национален експерт в

тази област с решаващ принос за въвеждането и развитието на новото научно направление Медицинска квалитология. Практическа реализация на тези нейни разработки е създаването на първата у нас Изпълнителна агенция по медицински одит (ИАМО- чиито ръководител е в момента).

Разработените от кандидатката показатели за измерване и оценка на качеството са използвани за създаване на Медицински стандарт „Индикатори на системата на здравеопазване”. Заедно с това кандидатката е ръководител на разработена концепция на НЗОК за осигуряване, контрол и постоянно подобряване на качеството. Анализите на кандидатката се реализират и в процеса на нейното участие в разработката на редица нормативни актове и поднормативни документи в здравеопазването.

Кандидатката за пръв път използва системен подход за анализ на грешките в лечебните заведения и на тази основа се правят допълнения в терминологията и определенията за лекарска и медицинска грешка. Резултат на научно – приложния управленски подход на доц. Петрова в ръководената от нея Изпълнителна агенция за медицински одит, са разработени методики и инструментариум за мониториране, анализ, осигуряване на качеството и медицински одит в сектора Здравеопазване, както и вътрешноведомствени инструкции и правилник.

Трудно е да се обобщат приносите на човек с такова творчество, но ето някои от най-важните теоретични и научно-приложни приноси:

Теоретико-методологични :

1. Комплексно проучване на клиничните пътеки като механизъм за договаряне и осигуряване на качеството в 39 болнични заведения.
2. Създаване на Модел за осигуряване на качеството и медицинския одит на основата на системния подход.

3. Разработени и приложени са показатели за изпълнението на клиничните пътеки, показатели за измерване и оценка на качеството в Медицинския стандарт „Индикатори на системата на здравеопазването“, както и общи и специфични индикатори за качеството на извънболничната и болничната помощ.

4. Проучена е удовлетвореността на 3377 пациенти от получената медицинска помощ в болниците, както и мнението на 1500 лекари за качеството в здравеопазването.

5. За първи път е дефинирано понятието „медицински одит“ и се търсят взаимозависимостите с понятието „медицински контрол“.

6. Разработена е класификация на сериозните инциденти / медицински грешки, които изискват и съответен реактивен инструментариум.

7. Дефинира основни термини в областта на общественото здраве и управлението на здравеопазването.

Научно-приложни

1. За първи път у нас е разработена Методика за сборна оценка на качеството на лечебните заведения за болнична помощ.

2. Разработените индикатори за качество се прилагат в медицинските стандарти, клиничните пътеки и управленската практика.

3. Научно-приложните разработки на доц. Петрова в областта на медицинския одит са в основата на документацията и управлението на ИАМО, както се прилагат и от БЛС и Централната комисия по професионална етика.

4. Съществен е приносът на доц. Петрова за развитието на Концепцията за осигуряване, контрол и постоянно подобряване на качеството в НЗОК.

5. Участва в разработването на Общи правила за добра медицинска практика утвърдени със заповед на Министъра на

здравеопазването, както и създава Методика за разработване на Ръководство за добра медицинска практика основано на доказателства.

6. Принос в разработването на националната система за акредитация на лечебните заведения.

7. Монографиите и книгите в които доц. Петрова е основен автор се прилагат широко в учебната практика на МУ, УНСС и други учебни заведения.

Разработените трудове съдържат теоретични обобщения и решения на големи научноприложни проблеми и със своя широк тематичен спектър и иновативен интегративен подход са сериозен принос в общата теория и практика на общественото здраве и здравния мениджмънт в България. Освен това анализите в публикациите на доц. Петрова са с ярка стратегическа насоченост и обосновават редица полезни стъпки за организационни промени в здравната система.

3. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Учебната натовареност на доц. Златица Петрова, дм покрива и надвишава приетия в МУ-София хорариум за хабилитирани лица, което личи от приложената справка към документите по конкурса. Тя е научен ръководител на десет дипломанта, защитили успешно във ФОЗ, МУ - София и рецензент на 9 дипломни работи в магистърски програми по „Обществено здраве и здравен мениджмънт” и „Управление на здравните грижи”. Научен ръководител е на двама докторанти. В периода 2000 – 2015 г. кандидатката е преподавател в НБУ по проблемите на здравното осигуряване и медицинския одит, както и лектор по Акредитация на лечебни заведения, за обучение на експерти по акредитация към НЦОЗА.

Учебната натовареност на доц. Зл. Петрова е достатъчна за заемане на академичната длъжност „професор” за нуждите на Катедрата по здравна политика и мениджмънт във Факултет по общественото здраве при Медицински университет - София.

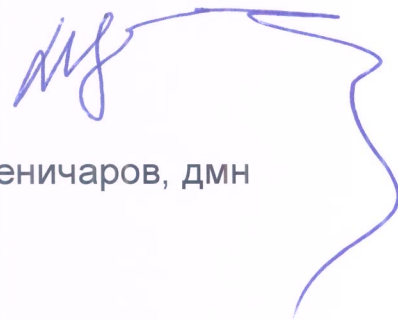
Оценката на научната продукция и учебната дейност на кандидатката показва: съответствие с количествените критерии за развитието на академичния състав на ФОЗ МУ София; високо приносен характер на представените научни трудове; използване на съвременни методични подходи в научно-изследователската работа; получени резултати с висока научна и практическа стойност.

Представените материали по конкурса показват, че кандидатката напълно отговаря на изискванията за заемането на академичната длъжност „професор”, съдържащи се в Закона за развитие на академичния състав на РБългария и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във МУ-София.

Във връзка с всичко изложено по-горе давам своята положителна оценка на кандидатката в конкурса и убедено препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на доц. Златица Георгиева Петрова, дм, академичната длъжност „професор” в област 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.4 Обществено здравеопазване, научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ за нуждите на Катедрата по здравна политика и мениджмънт на ФОЗ при МУ – София.

12.05.2015 г.

Изготвил рецензията :

проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн